ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 9.8.2024 г.
COM(2024) 999 final/2 -
DOWNGRADED ON 18.9.2024

2024/0207 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за отправяне на препоръки за корективни действия, насочени към отстраняване на сериозните недостатъци, установени в оценката по Шенген на Унгария за 2024 г. относно прилагането на някои разпоредби на достиженията на правото от Шенген, свързани с основните права в контекста на управлението на границите и на връщането

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

В съответствие с член 4, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета[1] за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген, с многогодишната програма за оценка за периода 2020—2024 г.[2] и с годишната програма за оценка за 2024 г.[3] беше извършена периодична оценка по Шенген на Унгария от екип на Комисията и от експерти от държавата членка, подпомогнати от наблюдатели от агенции и органи на ЕС[4]. Целта на тази оценка беше да се провери прилагането от страна на Унгария на достиженията на правото от Шенген в областта на управлението на границите, връщането, визите, полицейското сътрудничество, широкомащабните информационни системи (Шенгенската информационна система) и защитата на данни. При оценката беше обърнато също така внимание на проверката на зачитането от страна на Унгария на основните права при прилагането на достиженията на правото от Шенген.

В края на дейността по оценка Унгария беше уведомена, че в съответствие с член 2, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета са били установени сериозни недостатъци при прилагането на някои разпоредби на достиженията на правото от Шенген, по-конкретно именно липсата на достъп до процедурите за убежище в Унгария, както и незачитането на принципа на забрана за връщане и на гаранциите, посочени в Директива 2008/115, което е причина за извършването на колективно експулсиране. В съответствие с член 22, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета на 9 август 2024 г. Комисията прие доклад за оценка[5], в който се посочват констатациите и оценките, свързани с установените по време на оценката сериозни недостатъци. Както е предвидено в ръководството за оценка по Шенген относно прилагането на Регламент 2022/922[6], докладът за оценка включва само онези констатации, които са довели до установяването на сериозни недостатъци. Резултатът от пълната оценка на Унгария с изключение на установените сериозни недостатъци ще бъде представен в обобщаващ доклад за оценка в съответствие с член 20 от Регламент 2022/922.

В настоящото предложение се съдържат препоръки за коригиращи действия, чиято цел е отстраняването на сериозните недостатъци, установени в доклада, приет от Комисията на 9 август 2024 г.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Настоящите препоръки имат за цел правилното и ефективно прилагане на действащите разпоредби в засегнатата област на политиката.

---

1 Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013; ОВ L 160, 15.6.2022 г.

2 C(2019) 3692.

3 C(2023) 5300.

4 Frontex, Агенцията на Европейския съюз за основните права, eu-LISA, Европол и Европейския надзорен орган по защита на данните.

5 C(2024) 9000.

6 C(2023) 6790 final, стр. 42.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящите препоръки не са свързани с други ключови политики на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 22, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В член 22, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета е посочено изрично изискване Комисията да представи на Съвета предложение за приемане на препоръки за корективни действия, целящи да се отстранят всички сериозни недостатъци, установени по време на дейността по оценка. Необходими са действия на равнището на Съюза, за да се укрепи взаимното доверие между държавите членки и да се осигури по-добра координация на равнището на Съюза с цел да се гарантира, че държавите членки прилагат правилно и ефективно всички шенгенски правила.

- **Пропорционалност**

Член 22, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета отразява специфичните правомощия на Съвета в областта на взаимната оценка на прилагането на политиките на Съюза в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие. С оглед на това настоящото предложение за решение за изпълнение на Съвета е пропорционално на преследваната цел.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

В съответствие с член 30, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета и с член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Съвета докладът за оценка се внася в срок от 14 дни след приемането му от страна на Комисията до Комитета за Шенген с цел последваща консултация.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

Не се прилага.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Защитата на основните права при прилагането на достиженията на правото от Шенген беше взета предвид в процеса на оценка.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не се прилага.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

Не се прилага.

2024/0207 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за отправяне на препоръки за корективни действия, насочени към отстраняване на сериозните недостатъци, установени в оценката по Шенген на Унгария за 2024 г. относно прилагането на някои разпоредби на достиженията на правото от Шенген, свързани с основните права в контекста на управлението на границите и на връщането

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1053/2013[7], и по-специално член 22, параграф 4 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Шенгенското пространство без граничен контрол по вътрешните граници разчита на ефективното и ефикасно прилагане от страна на държавите членки на достиженията на правото от Шенген. Достиженията на правото от Шенген включват мерки в областта на външните граници, компенсаторни мерки за отсъствието на контрол по вътрешните граници и стабилна рамка за наблюдение, които, взети заедно, улесняват свободното движение и гарантират високо равнище на сигурност, правосъдие и закрила на основните права, включително защитата на личните данни.

(2) В съответствие с член 4, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета, както и с многогодишната програма за оценка за периода 2020—2024 г.[8] и с годишната програма за оценка за 2024 г.[9] екип за оценка, съставен от експерти от Комисията и от държавата членка и подпомогнат от наблюдатели от агенции и органи на ЕС, извърши периодична оценка по Шенген на Унгария[10]. Целта на тази оценка беше да се провери прилагането от страна на Унгария на достиженията на правото от Шенген в областта на управлението на границите, връщането, визите, полицейското сътрудничество, широкомащабните информационни системи (Шенгенската информационна система) и защитата на данни. При оценките по Шенген се обръща също така специално внимание на проверката на зачитането на основните права при прилагането на достиженията на правото от Шенген.

---

7 ОВ L 160, 15.6.2022 г., стр. 1.

8 C(2019) 3692.

9 C(2023) 5300.

10 Frontex, Агенцията на Европейския съюз за основните права, eu-LISA, Европол и Европейския надзорен орган по защита на данните.

(3) От последната оценка от 2019 г. насам оперативната среда в Унгария се промени значително поради променящите се рискове, свързани с миграцията и сигурността, в региона. Въпреки че миграционният натиск по маршрута през Западните Балкани продължава да е голям, натискът на унгарско-сръбската граница намаля през последните месеци. Освен това непровокираната и неоправдана военна агресия на Русия срещу Украйна има широкообхватно отражение върху Унгария и Шенгенското пространство като цяло, което изисква повишена бдителност по отношение на европейското интегрирано управление на границите с цел ограничаване на рисковете за сигурността и запазване на целостта на Шенгенското пространство.

(4) В оценката по Шенген на Унгария за 2024 г. бяха установени сериозни недостатъци при прилагането на някои разпоредби на достиженията на правото от Шенген по отношение на основните права в контекста на управлението на границите и на връщането. Съветът беше информиран относно това на 4 юли 2024 г. Проектът на доклада беше представен на унгарските органи на 11 юли 2024 г., а техните коментари бяха получени на 19 юли 2024 г. На 9 август 2024 г. докладът, в който бяха установени тези сериозни недостатъци, беше приет с Решение за изпълнение C(2024) 9000 на Комисията.

(5) Следва да бъдат отправени препоръки за корективни действия, които Унгария да приеме незабавно с цел отстраняване на установените сериозни недостатъци. Предвид естеството на констатациите, трайното наличие и необходимостта от бързото преодоляване на установените сериозни недостатъци, всички препоръки са с еднакъв приоритет.

(6) Съгласно член 22, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2022/922 в срок от един месец след приемането на настоящото решение Унгария следва да изготви план за действие за изпълнение на всички препоръки и за отстраняване на посочените в доклада за оценка сериозни недостатъци. Унгария следва да представи на Комисията, както и на Съвета, плана за действие, за да бъде оценена адекватността му. Унгария следва да докладва на Комисията и на Съвета относно изпълнението на своя план за действие на всеки два месеца от датата на уведомлението за получаване на прегледа на плана за действие, докато Комисията прецени, че всички препоръки са напълно изпълнени.

(7) В съответствие с член 22, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2022/922 следва да се проведе повторно посещение на екипа с цел проверка на напредъка по изпълнението на препоръките, което следва да бъде организирано не по-късно от една година след датата на дейността по оценката.

(8) Настоящите препоръки не засягат действията, които Унгария следва да предприеме, за да се съобрази с решенията на Съда по дела C-808/18[11], C-823/21[12], C-123/22[13], които Комисията наблюдава в съответствие с установените процедури.

---

[11] Решение на Съда от 17 декември 2020 г. по дело C-808/18, *Комисия срещу Унгария*, ECLI:EU:C:2020:1029.

[12] Решение на Съда от 22 юни 2023 г. по дело C-823/21, *Комисия срещу Унгария*, ECLI:EU:C:2023:504.

[13] Решение на Съда от 13 юни 2024 г. по дело C-123/22, *Комисия срещу Унгария*, ECLI:EU:C:2024:493.

(9) Настоящото решение ще бъде предадено на Европейския парламент и на националните парламенти на държавите членки,

ПРЕПОРЪЧВА:

Унгария следва:

1. Да преустанови практиката на връщане на граждани на трети държави, които са влезли незаконно или пребивават незаконно в Унгария, включително лицата, които са изразили намерението си да кандидатстват за международна закрила, в съответствие с членове 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2016/399[14] и член 4, параграф 4, член 5, член 6, параграф 1, член 12, параграф 1 и член 13 от Директива 2008/115[15], във връзка с членове 18 и 47 от Хартата на основните права на ЕС, с цел гарантиране, че гражданите на трети държави, които търсят международна закрила на територията, включително на границата, могат да получат ефективен достъп до международна закрила;

2. Да измени националното законодателство и да промени административните практики с цел предоставяне на националните органи на правни правомощия да насочват гражданите на трети държави, които кандидатстват за международна закрила, към съответните органи на унгарска територия с цел изпълнение на задълженията по членове 3 и 4 от Кодекса на шенгенските граници във връзка с член 18 от Хартата;

3. Да измени националното законодателство и да промени административните практики, за да гарантира, че гражданите на трети държави, които не са били задържани за незаконно преминаване на граница, но които пребивават незаконно на унгарска територия и отговарят на изискванията за предоставяне на решение за връщане, получават решение за връщане след индивидуална оценка, което е съобразено с принципа на забрана за връщане, в съответствие на член 5, член 6, параграф 1, член 12, параграф 1 и член 13 от Директива 2008/115 във връзка с член 47 от Хартата;

4. Да предприеме необходимите мерки, за да гарантира пълното зачитане на принципа на забрана за връщане по отношение на гражданите на трети държави, които са били задържани на външната граница след незаконно преминаване, както се изисква съгласно член 4, параграф 4, буква б) от Директива 2008/115 и членове 3 и 4 от Кодекса за шенгенските граници във връзка с членове 19 и 47 от Хартата.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

---

[14] Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници); ОВ L 77, 23.3.2016 г.

[15] Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни; ОВ L 348, 24.12.2008 *г.*